

18/1

Garoar Jónsson.

STARFSSKÝRSLA FYRIR ÁRIÐ.
=====

1960.

Suourlandsumdæmi.

Almennt yfirlit:

Laufgun í birkiskjólbeltunum á Tumastöðum, var um 15 maí, eða rúmum 10 dögum fyr en í fyrra, en lauffall um mánaðarmótin sept.okt. í Þjórsárdal er laufgun hálfum mánuði eða þrem vikum síðar. Síðasta frost í vor, var nóttina milli 29 og 30 apríl, en fyrsta frost í haust var 8 október. Vorið og sumarið var einmuna gott, svo öll útivinna nýttist mjög vel. Segja má að þurrkur og blíðskaparveður hafi verið í allt sumar. Þó gerði ofsa austan rok einn dag síðast í júní, sem eyðilagði blóm á lúpínunni á Þveráraurum og eplatrjánnum í Múlakoti. Ársvöxtur á trjám varð í góðu meðallagi, hefði sennilega orðið mjög góður, ef ekki hefði verið svona þurrt í sumar.

Verkfæri sem keypt voru á árinu: Gömul beltadráttarvél Internatio nal T.D.6 með ýtublaði og gróðursetningarvél, er Baldur Þorsteinsson keypti í Bretlandi.

Allar kaupgreiðslur á árinu námu Kr. 534.589,00 eða Kr. 91.760,00 meira en s.l. ár. Til verkafólks sem heima á í Fljótshlíðarhreppi, voru greiddar Kr.287.307,00, eða Kr. 91.459,00 meira en í fyrra. En til verkafólks búsettu í Rangárvallasýslu Kr. 396.602,00.

Starfsfólk á árinu.

Mán.	jan.	febr.	mar.	apr.	maí.	jún.	júl.	ág.	sept.	okt.	nóv.	des.	Samt.
Kon.				3	20	32	26	17	14	1			113
Karl.	1	1	1	5	11	18	19	18	13	8	1	1	97
Samt.	1	1	1	8	31	50	45	35	27	9	1	1	210

Girðingar:

Í Þjórsárdal var farið í girðingarviðgerð 7 júní, og fario með allri girðingunni og hún lagfærð, víða var bætt í nýjum köflum s.s. á Selsandi var skipt um alla staura, gamlir tréstaumar teknir, en galvaniseraðir járnstaumar settir í staoinn. Svo fátt fé var í Þjórsárdal í sumar, að ekki þótti taka að smala eins og undanfarin ár hefur verið gert. Samanlagður kostnaður við girðinguna varð Kr. 32.620,00.

Að Ölvisholti í Holtahreppi, ^{Benjamin Eiríksson} var sett upp ný 1600 m. löng girðing. Á girðingunni eru 6 hornstaumar úr galvaniseruðum járnörum, sem steyptir voru niður, net og þrjár strengir gaddavír, járnstaumar og trérengrur. Girðingarstaðið var að sumu leiti vont, fúamýri sem vond var yfirferðar og steypumöl og sigagrjót varð að flytja langar leiðir að. Uppsetningar og flutningskostnaður varð samtals Kr. 16.119,00.

Þórsmerkurgirðingu var haldið við eins og venjulega, en girðingin er mjög slæm á köflum svo að vinda þarf að því að endurnýja hana, sérstaklega á kaflanum frá Tindfjallagili að hliðinu í Hamraskógum, þar er netið og gaddavírin svo ryðgað, að það hrekkur í sundur ef komið er við það. Umræddur kafla er um 3 km. Undirbúningur að endurgirðingu á þessum kafla, var hafinn í vor, með því að ruddur var vegur úr Húsadal og norður í Tindfjallagil svo auðvelt verður með flutning á girðingarefni á traktor eða sterkum bíl næsta sumar. Smalað var 19 júlí.

Girðingunum í Skarfanesi, Tumastöðum og Múlakoti, var haldið við eins og undanfarin ár.

Vegagerð:

Í Þjórsárdal var lagfærður vegurinn frá Skriðufellsbæ og upp í Selhöfða, ruddur var vegur upp Selhöfðana norður að girðingu og síðan vestur með henni yfir Skriðufellið og vestur á Selsand. Einnig voru gerðir vegir í skóginum þar sem grisjað var og gróðursett. Alls vann jaróytan 52 kl. að vegagerð í Þjórsárdal. Á Þórsmörk var eins og áður

er sagt, ruddur vegur úr Húsadal norður Hamraskóga og allt norður í Tindfjallagil. Samtals vann jaröytan 26 kl. að vegagerð á Þórsmörk. Til að flytja jaröytuna á milli staða var bifreið skógræktarinnar L 233 notuð og gekk það í alla staði ágætlega.

Skógarhögg:

Grisjað var í Þjórsárdal í Skriðufellinu austanverðu á um 10 ha. svæði. Grisjaðar voru brautir, frá læknum og upp í fellið ca. 1,5 m. á breidd og annað eins skilið ógrisjað á milli. Limið var ýmist dregið út og flutt að Tumastöðum eða lagt á milli brauta. Allur kostnaður við grisjunina varð Kr. 29.716,00 eða Kr. 2.971,00 á ha.

Gróðursetningar:

Í Þjórsárdal voru samtals gróðursettar 50.775 plöntur og var það ýmist gert með plöntuhökum eða nýjum þýskum gróðursetningarverkfærum. Alla gróðursetninguna svo og ýms verkfæri gaf Vesturbýska ríkið skógræktinni. Settar voru niður 7170 sitkagreni 2/3 (Cordova) 3220 sitkabastarður 2/3 (Lawing) 1560 stafafura 2/3 (Sapinero) 25.005 rauðgreni 2/3 (N-Helgel.) 5000 blágreni 2/2 (Sapinero) 7000 bergfura 3/0 (Pýren-eafjöll) 1570 hvítþinir 2/3 (Sapinero) 150 fjallapöll 2/3 (Lawing) og 100 marþallir (Cordova). Gróðursetningin var framkvæmd á tímabilinu frá 8 ágúst til 8 sept. að undanteknum 2500 plöntum er settar voru 7-9 júní. Gróðursetningarkostnaður varð Kr. 44.686,00, eða Kr. 0,88 á stykki, en samanlagður grisjunar og gróðursetningarkostnaður varð Kr. 64.402,00 eða tæplega Kr. 1,27 pr. plöntu, er það um 16 aurum minna en í fyrra. Í þessum útreikningi er flutningskostnaður kaup ráðskonu svo og annar kostnaður vegna matarfélags.

Í Skarfanes var farið með ca. 14.800 plöntur, allt fræðsplöntur sem ekki þótti taka að dreifsetja. Með þessar plöntur fóru 2 menn og var ætlunin að gróðursetja þar á tveim dögum, með nýju gróðursetningarvélinni

sem Baldur keypti í Bretlandi. Þessi tilraun gekk ekki eins vel og ætlað var, því að víðirætur þvældust fyrir hnífnum og plönturnar festust illa í jörðinni. Miklum hluta var þó þrælað þannig niður, en dálitlu slegið niður á staðnum. Með þessar plöntur var farið, 10.000 brodd og blágreni 4/0 (Sapinero) 2500⁺lerki 3/0 (Onega) 1750⁺lerki 3/0 (Sviss) 150⁺stafafura 4/0 (Skagway) 450⁺hvítgreni 4/0 (Lawing). Gróðursett var dagana 22 og 23 júní.

Á Þórsmörk var gróðursett dagana 4-6 júní, í Sleppugili af Farfuglum, 1000 rauðgreni 2/4 (Rana) 200 hvítþinir 2/3 (Sapinero) og 200 stafafura 2/3 (Sapinero). Í Tumastaðabrekku voru settar 610 sitkabastarður 2/3 (Lawing) og 125 hvítþinir 2/2 (Sapinero).

Á vegum Skógræktarfélags Rangæinga var gróðursett í Tungugirðingu í Fljótshlíð 7000 sitkagreni 2/3 (Cordova) og 1030 sitkabastarður 2/3 (Lawing). Í Kverkina hjá Seljarlandi 300 birki og 200 sitkagreni (Cord.) í Seljavallagirðingu í A.-Eyjafjallahreppi 1000 birki 100 sitkagreni (Cordova) og 50 bastarður 2/3 (Lawing). Í Skógaskólagirðingu 550 sitkagreni 2/3 (Cordova) 100 stafafura 2/3 (Skagway) 400 birki 50 rauðgreni 2/3 (N.-Helgel.) og 25 sitkabastarður 2/3 (Lawing). Einnig var sett í Þorsteinslund við Hlíðarendakot, 400 birki 200 sitkagreni 2/3 (Cordova). Mikil vinna var lögð í áburðargjöf og að reita frá plöntum.

Skógræktarfélagið "Mörk" gróðursetti í Holtsdal 1000 sitkagreni 2/3 (Mendenhall) og 1000 rauðgreni 2/3 (S.-Helgel.). Skógræktarfélag Mýrdælinga setti 750 sitkagreni 2/3 (Cordova). Skógræktarfélag Árnesinga fékk hédan frá Tumastöðum og setti að Snæfoksstöðum 4000 skógarfurur 3/0 (Troms-strönd) 500 sitkagreni 2/3 (Cordova) og 500 bergfurur 3/0.

Byggingar og viðhald:

Í viðleguskúrana í Þjórsárdal, var klætt að innan með 1" þykku froðuplasti, því þeir reyndust svo kaldir óeinangraðir að ekki var í þeim verandi, þeir voru einnig olíubornir að utan, þak á eldhúsi tjargað og í þá settir 2 viðarofnar. Í Múlakotskofanum, var steipt gólfid í eldhúsinu og hann málaður að innan. Á Tumastöðum var fasteignum haldið við eftir föngum, með smá viðgerðum og málningu.

Leiðbeiningar og ferðalög:

21 - 27 marz sat ég fund skógræktarstjóra og skógarvarða í Reykjav. Skógræktarfélagum, deildum þeirra og einstaklingum var hjálpað og leiðbeint við gróðursetningar og undirbúning þeirra eins og tími vannst til. Mest ferðalög voru í sambandi við skóglendi skógræktarinnar, sérstaklega vegna Þjórsárdals enda mestar framkvæmdir þar. Samtals unnið fyrir rúmar 109. þús. kr. þar. Á aðalfundi Skógræktarfél. Árnes og Rangárvallasýslu, sem haldnir voru dagana 14 og 15 maí fór ég, einnig á aðalfund Skógræktarfélags Íslands 21 - 23 okt. sem haldinn var í Reykjavík.

Trjásmælingar-rannsóknir og landmælingar.

Dagana 19-23 apríl var flokkur manna við landmælingar í Þjórsárdal. Höggvar voru brautir og mælt skóglendið í Selhöfðum, því verki er ekki lokið og kort af þeim mælingum sem gerðar voru hefur ekki verið gert. Hæðarmæling var gerð á nokkrum trjám í Múlakoti 24 sept. í haust. Hæsta öspin gróðursett 1944 var nú 11,80 m. en sú lægsta 9,70 og meðalhæðin 10,20. 1956 var meðalhæðin á sömu trjám 7,55 m. og hæsta öspin þá 8,75 m. en sú lægsta 6,20 m. Sitkagrenið austast í stöðinni var 1956 8,75m en er nú 10,70. Hæsta lerkid var 1956 8,60 m. er nú 9,60.

Gróðrarstöð:

Vinna hófst í gróðrarstöðinni fyrst í maí, en lauk síðast í okt. Eins og undanfarin ár vinnur þó verkstjórinn allt árið við gróðrarstöðina eða í sambandi við hana.

Sáðkassar eru til yfir 2500 m- og er það of lítið, svo nauðsynlegt er að bæta við á næsta ári að minnsta kosti 600 m-. Eins er það með vermiglugga, ekki hafa verið fengnir nýjir síðastliðin þrjú ár og lítilsháttar gengur úr sér á hverju ári, svo nú eru ekki til gluggar nema yfir 1150 m-, viðbót þyrfti að vera 150 m-.

Vöxtur var með minna móti á plöntum í gróðrarstöðinni í sumar, má þar vafalaust kenna um hinum miklu þurrkum sem voru í sumar. Vökvæð var eins og frekast var hægt, en það er eins og það gefi ekki eins góðan árangur og hæfileg úrkoma. Töluverður holklaki var í vetur, en þó komu plöntur heldur vel undan vetri. Svo til alveg er hætt að nota torf við vetrarumbúnað til varnar gegn holklaka og hefur það lækkað kostnað við vetrarumbúnað um þriðjung á síðustu þrem árum.

Hreinsunin var í ágætu lagi í sumar, má þar mikio þakka góðri veðráttu og illgresislyfjum White-spirit og þó fremur Zimasin, sem töluvert voru notuð með góðum árangri. Kostnaður við hreinsunina er þó alltof mikill og með einhverju móti verður að þoka honum niður með meiri notkun á lyfjum og góðum verkferum. Síðustu þrjú árin hefur hreinsunarkostnaður verið þessi: 1958.114 þús. 1959.120 þús. og 1960.101 þús. Það má því segja að hreinsunarkostnaður sé farinn að lækka, því jafnframt verður að taka tillit til þess að gróðrarstöðin hefur stækkað á undanförunum árum. Ef maður lítur á hina einstöku kostnaðarliði, eru þeir prósentvís þessir fyrir árið 1960, af heildarkostnaði gróðrarstöðvarinnar. Hreinsun 22,6 %, verkstj. og ráðskona 19,0 %, plöntusala 16,9 %, dreifsetning 11,3 %, jarðvinnsla 7,3 % vetrarumbúnaður 7,2 % vökvun 3,6 % ljós og hiti 3,1 % sáningar 2,5 %, annar kostnaður 2,2 %, reksturskostn.

verkfæra 1,8 %, stofnkostnaður 1,5 %, og áburður 1,0 %. Ég veit þó að jarðvinnslukostnaðurinn er óeðlilega hár vegna skurða er grafnir voru í sumar, en aftur á móti er áburður alltof lágur, vegna þess að þar vantar mig nokkra kostnaðarliði.

Skurðgrafa vann hér í sumar og gróf 1215 lengdarmetra eða 8233 m³. Grafnir voru upp tveir gamlir handgrafnir skurðir fyrir sunnan og vestan gróðrarstöðina, sem grafnir voru árið 1944 og voru orðnir alltof grunnir. Þegar grafan var að grafa skurðinn fyrir austan stöðina neðan við brekkuna, kom hún niður á feikna mikla vatnsæð, sem stöðugt hefur runnið úr síðan. Jafnframt hætti vatnsuppgangur, sem alltaf hefur verið í miðjum fyrsta reit. Nýjir skurðir voru grafnir í spildurnar fyrir sunnan og vestan skógarvarðarbústað. Spildan fyrir vestan skógarvarðarbústað var plögð í haust og verður það herfað og fræsað næsta sumar, er það rúmur hálfur hektari eða 40 x 130 m. Jafnað var út skurðaruðningum í haust á meðan tíó leyfði. Samtals vann jarðýtan við það og aðra jarðvinnslu í gróðrarstöðinni í 159 kl.

75 m. langt skjólbelti var gróðursett fyrir vestan gróðrarstöðina, var þar eingöngu notaðar sitkagreniplöntur 180 st. og var þeim skýlt í haust með skjólgrindum.

Sáningar.

✓ Sitkagreni Seward	B-465	5,250 kg.	dreifs. 306 m	2. samilegt
✓ Sitkagreni Seward	B-466	3,590	- rað+dreif 194	- 2. ágatt
✓ Hvítgreni Seward	B-464	2,500	- raðsáð 125	- 2. samilegt
✓ Rauðgreni Ötteröy	B-428	2,900	- dreifs. 151	- 3. heldur gisið
✓ Rauðgreni N-Tr.lag,y	B-429	5,580	- dreifs. 157	- 3. heldur gisið
✓ Blágreni Sapinero	B-431	0,500	- dreifs. 45	- 2. ágatt
✓ Bergfura Ulstrupg. D	B-467	2,680	- dreifs. 215	- 3. mikið gisið
✓ Stafafura Skagway	B-462	0,450	- dreifs. 38	- 1. mikið of þétt
✓ Stafafura Alberta	B-468	0,330	- dreifs. 28	- 2. ágatt
✓ Lerki Graubünden	B-463	1,500	- dreifs. 105	- 3. mikið of gisið
✓ Birki Hallormstað	B-471	3,300	- dreifs. 100	- 1. mjög þétt

Tilrauna sáning

✓ Skógarfura Rússl.	B-506	0,140 kg.	dreifs. 3 m	1. mjög þétt
✓ Skógarfura Rússl.	B-507	0,500	- dreifs. 11	- 2. mjög þétt
✓ Rauðgreni Rússl.	B-484	0,135	- dreifs. 3	- 2. samilegt
✓ Rauðgreni Rússl.	B-485	0,500	- dreifs. 12	- 2. samilegt
✓ Hvítgreni Meosonee	B-470	0,500	- dreifs. 15	- 2. samilegt
✓ Sembrafura Murtal	B-440	<u>0,900</u>	- dreifs. <u>4</u>	- <u>5. ekkert</u>

Samtals 31,255 kg. í 1.512 m²

Dreifsetning á Tumastöðum.

Barrtré.

Sitkagreni Seward (frá Noregi) 2/0	94.750	stk.	
Sitkagreni Seward (frá Hall.) 2/0	55.000	-	
Sitkagreni Seward 102-100-56 3/0	157.930	-	
Sitkagreni Homer B-389 2/0	61.560	-	2 320.240
Rauðgreni R-K-E-D B-329 2/0	70.300	-	
Rauðgreni Bindal B-378 2/0	24.300	-	94.600
Rauðgreni Rana 3421-100-54 3/0	10.250	-	164.280
Fjallapínur Sapinero 901-3000-55 3/0	26.030	-	
Hvítapínur Sapinero 2400-3000-55 3/0	920	-	
Balsamapínur Newfoundl. 2750- -55 3/0	2.300	-	
Rússalerki Onega 3654- -56 3/0	1.000	-	
Lerki Sviss 3/0	200	-	504.540 stk.

Græðlingar

Alaskaösp	9.180	stk.	
Pingvíðir	5.400	-	
Ribs	3.960	-	
Sólber	2.160	-	
Aðrar tegundur	1.040	-	21.740 -

Samtals 526.280 stk.

=====

Flöntur til dreifsetningar 1961.

Barrtré.

Sitkagreni Seward B-348 3/0	140.000	stk.
Sitkagreni Homer B-389 3/0	5.000	-
Sitkagreni Homer B-437 2/0	40.000	-
Sitkabastarður Lawing B-436 2/0	30.000	-
Hvítgreni Moose Pass B-432 2/0	15.000	-
Hvítgreni Summit L. B-433 2,0	30.000	-
Rauðgreni V.V.Bindal B-427 2/0	175.000	-
Stafafura Skagway B-444 2/0	25.000	-
	<u>460.000</u>	<u>stk.</u>

Tilraunir.

Sitkagreni Tumastöðum 2/0	1.000	stk.
P. asperata 2/0	1.000	-
	<u>2.000</u>	<u>-</u>

Græðlingar.

Alaskaösp	10.000	stk.
Ribs	2.500	-
Sólber	2.000	-
Viðja	3.000	-
Þingvíðir	3.000	-
Aðrartegundir	10.000	-
	<u>30.500</u>	<u>-</u>

Samtals 492.500 stk.

=====

Plöntur til afhendingar 1961.

Skógarplöntur.

Sitkagreni Cordova 108-100-54 2/3	167.000	stk.
Rauðgreni N-Helgel. 3405-100-51 2/3	30.000	-
Blágreni Sapinero 2003-3000-55 2/3	5.000	-
Skógarfura Troms st. 3003-100-47 4/0	40.000	-
Bergfura Pyreneaf.B-400 3/0	5.000	-
	<u>247.000</u>	<u>stk.</u>

Síðsumarsplöntur.

Sitkagreni Seward 102-100-56 2/2	54.600	-
Sitkagreni Cordova 108-100-54 2/2/2	17.000	-
Hvítgreni St. James 313-300-56 2/2	600	-
Kínagreni 3500- -56 2/2	3.250	-
Rauðgreni Leirfjörð 3421-100-51 2/2	8.000	-
Blágreni Sapinero 2033-3100-55 2/2	2.000	-
Brodd-og blágreni Sapin. 2050-3100-55	2.500	-
Douglasgreni Blue Mesa 2700- -55 2/2	8.000	-
Bergfura St.Pierre Pyr. 2/0	25.000	-
	<u>120.950</u>	<u>-</u>

Garðplöntur.

Birki 2/3	1.500	-
Reyniviður yfir 100 cm.	1.500	-
Álmur 45-80 cm.	1.500	-
	<u>4.500</u>	<u>-</u>

Samtals 372.450 stk.

=====

þingvísir

Afhentar plöntur.

Skógarplöntur.

hve mikið af horn

✓ Sitkagreni Cordova 108-100-54 <u>2/3+2/2</u>	116.451	stk.	$\frac{2}{10} 255.300 - \frac{2}{10} 59 64.940$
✓ Sitkagreni Mendenhall 109-100-54 2/3	17.250	-	$\frac{2}{10} 32.700 - \frac{2}{10} 59 8.900$
✓ Sitkagreni Mac-Leod 2/3 ?	1.500	-	
✓ Sitkabastarður Lawing 401-200-54 2/3	<u>26.435</u>	-	$\frac{2}{10} 84.400 - \frac{2}{10} 59 28.500$
✓ Rauðgreni S-Helgeland 3404-100-51 2/4	21.900	-	$\frac{2}{10} 77.000 - \frac{2}{10} 35.300$
✓ Rauðgreni N-Helgeland 3405-100-51 2/3 ?	60.005	-	$\frac{2}{10} 87.100$
✓ Rauðgreni Rana 3403-100-51 2/4	1.000	-	82.905
✓ Blágreni Sapinero 2003-3000-55 2/2	19.715	-	$\frac{2}{10} 76.700$
✓ Brodd- og blágreni 2050-3100-54 4/0	11.500	-	
✓ Hvítgreni Lawing 4/0 ?	450	-	
✓ Fjallapöll Lawing 604- - 54 2/3	150	-	
✓ Marpöll Cordova 700-100-54 2/3	100	-	
✓ Hvítþinur Sapinero 2400-3000-54 2/3	1.895	-	$\frac{2}{10} 2.600$
✓ Stafafura Sapinero 1002-3200-54 2/3	1.010	-	$\frac{2}{10} 2.200$
✓ Bergfura Pyr. B-400 2/0	7.925	-	
✓ Skógarfura Troms st. 3003-100-47 3/0	6.750	-	
✓ Rússalerki Onega 3654- -54 3/0	2.670	-	
✓ Lerki Sviss 3/0	1.750	-	298.456 stk.

Garðplöntur.

Birki	1.731	-	
Reyniviður	909	-	
Þingvíðir	319	-	
Ribs	186	-	
Sólber	126	-	
Runnar	1.099	-	4.370 -

$\frac{4}{30} \frac{320}{2.826}$

Afhentar plöntur. frh.

Plöntur sem taldar voru til dreifsetningar en var kastað

Brodd- og blágreni Sap. 2050-3100-54 4/0 30.000 stk.

Broddgreni Colorado B-346 2/0 60.000 -

Brodd-og blágreni Colorado B-283 2 0 60.000 - 150.000 stk.

Plöntur sem taldar voru til afhendingar en var kastað

Skógarfura W-100-38 4/0 42.000 -

Skógarfura -100-38 4/0 3.000 -

Skógarfura Troms st. 3003-100-47 3/0 15.000 -

Gráfura Salida 2650-3300-54 4/0 500 - 60.500 -

Afhentar plöntur samtals 513.326 stk.
=====

Samastöðum 31/12 1960

Gastaf Jónsson